

Kansanopistoyhdistyksen eduskuntavaalitavoitteet 2023

SIVISTYKSELLÄ KESTÄVÄÄ HYVINVOINTIA

Pysäytetään koulutustason lasku Suomessa – varmistetaan kaikille sujuvat siirtymät koulutuspolulla eteenpäin

Kansanopistot voivat tukea niitä nuoria aikuisia, jotka eivät eri syistä sijoitu korkeakouluopintoihin, ja niitä nuoria, jotka ovat vaarassa jäädä pelkän perusasteen varaan, seuraavin keinoin:

A) Suomi tarvitsee korkeakoulutasoista osaamista yhä useammalle. Korkeakoulutettujen määrää voidaan nostaa tehokkaasti kohti kansallisesti tavoiteltua 50 prosenttia 25–34-vuotiaiden ikäluokassa vuoteen 2030 mennessä varmistamalla sujuva siirtymä toiselta asteelta korkea-asteelle. Toteutetaan kansanopistoissa korkeakouluun valmentavan koulutuksen kokeilu (KOVA), joka nopeuttaa nuorten etenemistä jatko-opintoihin ja vähentää opintojen keskeyttämisistä. KOVA-koulutuksessa tarjottaisiin vuosittain lukuvuoden mittainen maksuton opiskelupaikka tuhannelle 19–22-vuotiaalle. Tämä edistää korkeakoulutuksen saavutettavuutta ja tasa-arvoa: korkeakouluopinnot olisivat kaikkien saatavilla.

B) Toisena keinona koulutustason nostoon kansanopistot tukevat siirtymää perusasteelta toiselle asteelle. Kansanopistoissa on käynnistynyt elokuussa 2021 uusi

oppivelvollisille suunnattu vapaan sivistystyön Opistovuosi-koulutus. Maksuton kansanopistovuosi soveltuu erityisesti niille oppivelvollisille, jotka ovat vaarassa jäädä pelkän perusasteen oppimäärän varaan. Opistovuosi-koulutukselle on kasvava tarve, ja sen asemaa on vahvistettava kasvattamalla vuotuisia opiskelupaikkoja 1000:een. Opistovuosi-koulutus tukee nuoren valmiuksia jatkaa toiselle asteelle ja edetä koulutuspolulla.

Varmistetaan perustaidot aikuisille työelämään ja jatko-opiskeluun

Suomessa on paljon ihmisiä, joilla on puutteelliset perustaidot. Heikot perustaidot ovat vahvasti yhteydessä työttömyyteen. Kansanopistot voivat tarjota matalan kynnyksen perus- ja digitaitokoulutuksia, joissa kohotetaan heikon pohjakoulutuksen omaavien henkilöiden tietotaitoja sekä tuetaan työttömien tai työttömyysuhan alaisten osaamisen kehittymistä. Tätä koulutustarjontaa tulee lisätä ja opintojen tulee olla maksuttomia. Tämä voidaan hoitaa kasvattamalla kansanopistojen opinto-setelirahoitusta ja kohdentamalla uutta opinto-setelirahoitusta heikot perustaidot omaaville. Opinto-setelirahaus mahdollistaisi heille maksuttoman opiskelun kansanopistossa. Samalla on kehitettävä työttömyys-etuuksilla opiskelemisen edellytyksiä.

KANSANOPISTOJEN TEHTÄVÄN JA ASEMAN VAHVISTAMINEN

Suomen Kansanopistoyhdistys haluaa varmistaa, että kaikilla on mahdollisuus oppia. Tämä tehdään turvaamalla sivistystoimijoiden toimintaedellytykset ja lisäämällä koulutuksen saavutettavuutta seuraavin toimenpitein:

- Pysäytetään koulutustason lasku Suomessa – varmistetaan kaikille sujuvat siirtymät koulutuspolulla eteenpäin.
- Varmistetaan perustaidot aikuisille työelämään ja jatko-opiskeluun.
- Mahdollistetaan onnistunut kotoutuminen – kansanopistoille vahvempi rooli kotoutumisessa.
- Vahvistetaan koko maan kattavaa kansanopistoverkostoa, mikä kasvattaa osaamista, resilienssiä, hyvinvointia ja sivistystä.

Suomen Kansanopistoyhdistys on Suomessa toimivien kansanopistojen edunvalvoja ja yhtenäinen ääni.

Yhdistyksen jäseniä ovat 73 Suomessa toimivaa kansanopistojen ylläpitäjää.

Kansanopistot järjestävät vapaan sivistystyön koulutuksen lisäksi ammatillista koulutusta, lukiokoulutusta, oppivelvollisille suunnattua koulutusta sekä työvoimapolitiittista koulutusta.

Vuosittain kansanopistoissa opiskelee yli 18 000 opiskelijaa erilaisissa pitkäkestoisissa ja päätoimisissa opinnoissa sekä noin 80 000 opiskelijaa lyhytkursseilla.

Lisätietoja:

Suomen Kansanopistoyhdistys
– Finlands Folkhögskolförening ry

Tytti Pantsar, toiminnanjohtaja
tytti.pantsar@kansanopistot.fi
puh. 044 531 8000

Helena Ahonen, puheenjohtaja
helena.ahonen@step.fi
puh. 040 537 0999

Mahdollistetaan onnistunut kotoutuminen – kansanopistoille vahvempi rooli kotoutumisessa

Koulutuksen on todettu tukevan onnistunutta kotoutumista. Riittävä yleissivistys, kielitaito ja yhteiskuntataidot ennaltaehkäisevät maahanmuuttajien syrjäytymistä ja yhteiskunnallista polarisaatiota. Kansanopistojen järjestämällä maahanmuuttajakoulutuksella tuetaan sekä tavoitteita työperäisen maahanmuuton edistämisestä että heikossa asemassa olevien opiskelumahdollisuuksia. Lisäksi kansanopistot ovat onnistuneesti järjestäneet koulutusta sotaa pakeneville ukrainalaisille. Kansanopistojen roolia kielikoulutuksen järjestäjinä, yhteiskunta- ja työelämätaitojen oppimisen edistäjinä sekä työssäkäyvien ja jatko-opintoja opiskelevien tukena tulee vahvistaa.

Kotoutumiseen kannattaa panostaa. Siksi vapaan sivistystyön maahanmuuttajakoulutuksen resursseja ja toimintaedellytyksiä on vahvistettava ja kansanopistojen kieli- ja kulttuuri-koulutuksia hyödynnettävä täysimääräisesti. Tämä edellyttää rahoituksen lisäämistä vapaan sivistystyön maahanmuuttajakoulutukseen. Lisäksi on muutettava lainsäädäntöä niin, että myös kotoutumisajan ylittäneet voivat osallistua maksuttomiin vapaan sivistystyön koulutuksiin. Kansanopistot ovat valmiita tekemään yhteistyötä eri koulutusmuotojen kanssa kieli- ja kotoutumiskoulutuksen järjestämiseksi maahanmuuttajille.

Vahvistetaan koko maan kattavaa kansanopistoverkosta osaamisen, resilienssin, hyvinvoinnin ja sivistyksen kasvattamiseksi

Kansanopistot ovat monialaisia oppilaitoksia, jotka järjestävät vapaan sivistystyön koulutuksen lisäksi avoimen korkeakoulun

opintoja, ammatillista koulutusta, aikuisten perusopetusta ja lukiokoulutusta. Lisäksi kansanopistot voivat vastata yhteiskunnallisesti tärkeisiin ja ajankohtaisiin osaamis- ja sivistystarpeisiin ja tukea muita koulutuksen järjestäjiä. Kansanopistot vahvistavat ihmisten edellytyksiä osallistua yhteiskuntaan ja työelämään ja huolehtivat siitä, että kaikki saadaan koulutuksen pariin. Kansanopistojen sivistystyöllä voidaan lisätä elämän merkityksellisyyttä ja ihmisten hyvinvointia. Satsaamalla sivistystyöhön säästetään yhteiskunnan varoja.

Koko maan kattava kansanopistokampusten verkosto vahvistaa kansalaisten osaamista, resilienssiä, hyvinvointia ja sivistystä. Väestörakenteen muuttuessa kansanopistot voivat yhdistää eri koulutusmuotoja ja varmistaa korkeakoulutuksen, ammatillisen koulutuksen, lukiokoulutuksen ja aikuisten perusopetuksen saavutettavuutta. Kansanopistot ovat monilla tavoin mukana nostamassa suomalaisten koulutustasoa kohti kansallisia tavoitteita. Omilla alueillaan kansanopistot ovat merkittäviä koulutustoimijoita, joiden toimintaedellytyksistä on huolehdittava:

- Vahvistamalla vapaan sivistystyön perusrahoitusta.
- Huolehtimalla, että yhteiskunnallisesti tärkeisiin sivistystehäviin on riittävä rahoitus.
- Vahvistamalla määräaikaisella kehittämisohjelmalla kansanopistojen kykyä investoida toimintaansa ja toimia suomalaisen yhteiskunnan kehittäjinä myös tulevaisuudessa.
- Hyödyntämällä kansanopistojen joustavia mahdollisuuksia elinikäisen oppimisen polulla.
- Vahvistamalla kansanopistojen roolia erilaisia koulutus-toimintoja yhdistävänä oppilaitoksena.